

ISKUSTVA OBOLJELIH U Varaždinu obilježen Svjetski dan kronične mijeloične leukemije

“Nije uvijek lako, ali važan je optimističan duh”

Kronična mijeloična leukemija nije izlječiva bolest, ali je u posljednjih nekoliko godina postignut veliki napredak u liječenju, istaknuo je Dražen Vinček, predsjednik Hrvatske udruge leukemija i limfomi

Ivana Dreven

- Da bolujem od kronične mijeloične leukemije saznao sam sasvim slučajno. S obzirom da već od prije imam dijabetes i srčanu bolest, na jednoj rutinskoj kontroli nalazom krvne slike utvrdene su neke promjene u krvi koje su ukazivale na leukemiju. Uslijedile su daljnje kontrole, biopsije i slično te je utvrđeno da je riječ o kroničnoj mijeloičnoj leukemiji – ispričao nam je predsjednik Hrvatske udruge leukemija i limfomi (HULL) Dražen Vinček, Varaždinac koji je od ove bolesti obolio prije 10 godina.

Strah i neizvjesnost

Dijagnoza je za njega bila poput groma iz vedrog neba.

- Bio je to šok, osjećaj straha i neizvjesnosti. Počeo sam, naravno, tražiti informacije na internetu, a na Googleu sam svašta pronašao, i loše i dobro i istinito i neistinito. Prvo što doznaš je da je to rak krvnih stanica. Uz suze se pitaš 'Zašto baš ja?', ne znaš kako će sve to izgledati... - rekao nam je Vinček.

Pojasnio je i koji simptomi ukazuju na kroničnu mijeloičnu leukemiju (KML).

- Kod hematoloških bolesti općenito, pa tako i kod kronične mijeloične leukemije, riječ je o umoru, malaksalosti, povišenoj temperaturi, noćnom znojenju koje je toliko obilno da se morate presvlačiti, bolovima, neobjašnjivom gubitku težine... No, simptomi su individualni i razlikuju se od osobe do osobe. Teško je ponekad odrediti upućuje li neki simptom baš na tu bolest. Meni je, recimo, KML dijagnosticirana ljeti, kada je tijekom toplih noći znojenje i inače češće, pa se taj simptom ne povezuje automatski uz bolest – napomenuo je naš sugovornik, dodavši kako nije obraćao posebnu pažnju na pojačani umor i znojenje, budući da je to bilo normalno za očekivati s obzirom na njegovu srčanu bolest i dijabetes.

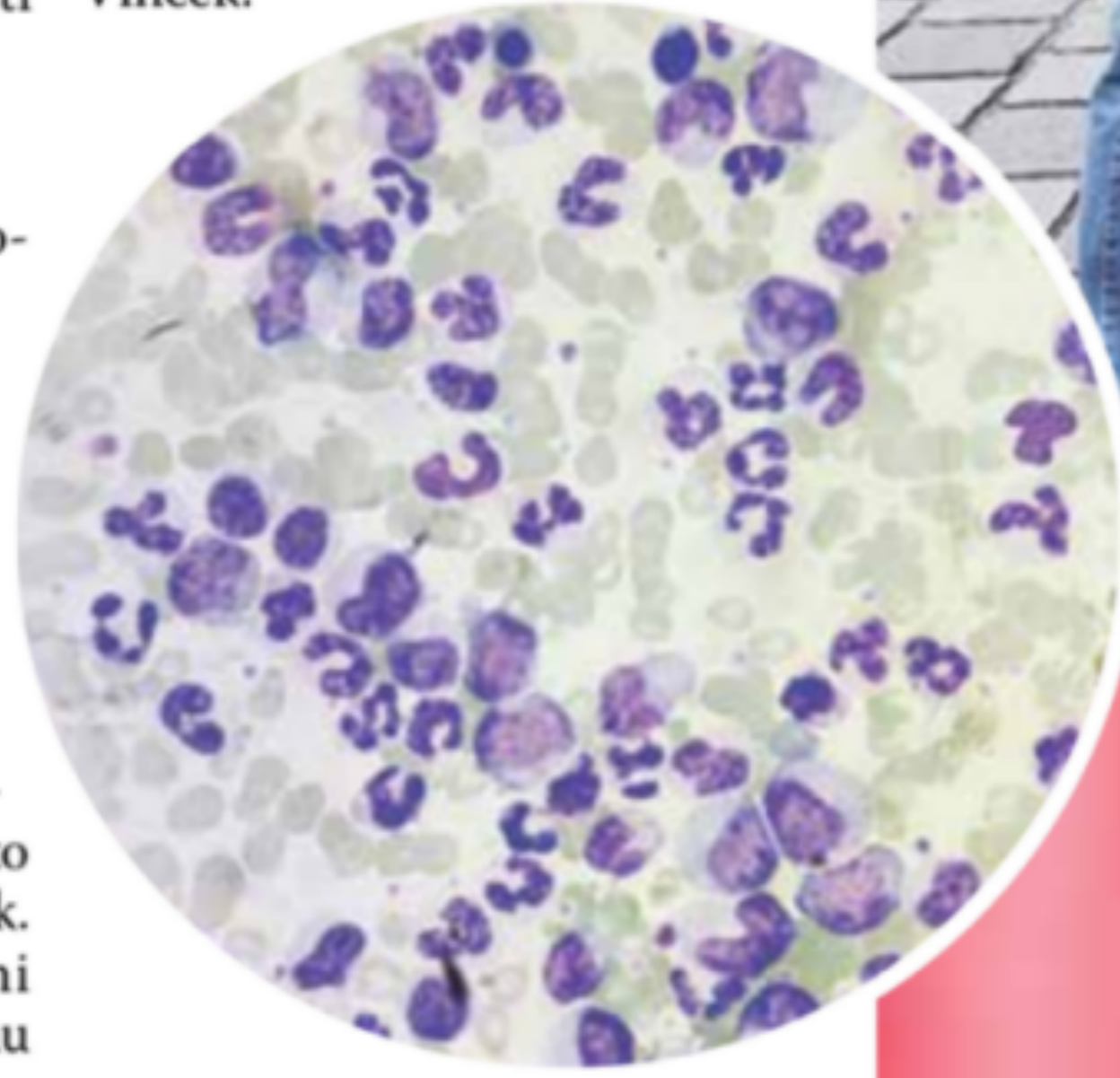
Kronična mijeloična leukemija je bolest kod koje se u koštanoj srži stvara preveliki broj bijelih krvnih stanica. Obično se javlja u srednjoj životnoj dobi ili poslije, a vrlo rijetko kod djece.

- KML počinje kao promjena, odnosno mutacija na staničnoj koštanoj srži. Dio DNA iz jednog kromosoma preseli se u drugi kromosom, odnosno komad kromosoma 9 i komad kromosoma 22 otkinju se i mijenjaju mjesta. Zbog tih je kromosoma i određen datum 22. rujna kao dan obilježavanja Svjetskog dana kronične mijeloične leukemije – pojasnio je Vinček i do-

dao kako se, s napretkom liječenja, danas može reći da je riječ o kroničnoj bolesti koja se pomoću lijekova može držati pod kontrolom.

“Pametni” lijekovi

- KML se liječi “pametnim” lijekovima koji ciljano djeluju na promjene na stanicama raka. Zahvaljujući novim načinima liječenja, broj oboljelih od KML-a koji žive dugo i dobro stalno raste. U Hrvatskoj trenutno ima oko 400 oboljelih, a u Varaždinskoj županiji 20-ak oboljelih od kronične mijeloične leukemije – rekao je Vinček.

Kod hematoloških bolesti općenito, pa tako i kod kronične mijeloične leukemije, simptomi su umor, malaksalost, povišena temperatura, obilno noćno znojenje, neobjašnjivi gubitak težine...

drazumijeva uzimanje tableta – pojasnio je Vinček.

Što se tiče rizičnih faktora, odnosno uzroka obolijevanja od kronične mijeloične leukemije, istaknuo je kako još uvijek nije poznato zašto mutirani gen koji dovodi

do KML-a kod nekih ljudi nastaje, a kod drugih ne.

- Kod manjeg broja oboljelih, KML može nastati kao posljedica izlaganja visokim dozama zračenja. Može se javiti i kod izloženosti nekim kemijskim sredstvima,

a može biti i genetski uzrokovana – napomenuo je naš sugovornik.

Važno je potražiti pomoć

Osvrnuo se i na kvalitetu svakodnevnog života oboljelih od kronične mijeloične leukemije.

- U remisiji bolest postoji, no ona je “stala” i najčešće više godina miruje. U tom razdoblju oboljeli moraju biti odgovorni prema sebi, pridržavati se liječničkih uputa, uz posebnu prehranu i sl. Puno znači i kako to psihički prihvatite, neke ljude ova bolest jako uplašila i ne mogu se više vratiti u “normalu”. Važno je zato potražiti psihološku pomoć, koju

Godišnje se dijagnosticira 40-50 novih slučajeva

Svjetski dan kronične mijeloične leukemije varaždinska podružnica HULL-a, u suradnji s Medicinskom školom Varaždin, obilježila je 22. rujna. Na štandu na Franjevačkom trgu građanima su dijelili informativne letke i brošure.

- Cilj ove akcije jest podići svijest javnosti općenito o hematološkim bolestima, pa tako i o kroničnoj mijeloičnoj leukemiji – istaknuo je Dražen Vinček.

Usto, održana su i on-line predavanja i prezentacije, namijenjeni oboljelima, zdravstvenim djelatnicima, članovima obitelji, ali i svim drugim zainteresiranim osobama.

U Hrvatskoj trenutno ima oko 400, a u Varaždinskoj županiji 20-ak oboljelih od kronične mijeloične leukemije. Godišnje se dijagnosticira 40-50 novih slučajeva.

nudi i naša udruga, uz edukacije o bolesti. Udruga i na svojoj internetskoj stranici www.hull.hr ima dostupne brošure sa svim potrebnim informacijama, a oboljeli nas uvijek mogu kontaktirati. Naravno, ovisno o vrsti leukemije, razlikuju se i načini liječenja, i teže je onima koji moraju na transplantaciju ili kemoterapiju – napomenuo je predsjednik HULL-a.

- Najvažniji je optimističan duh, no nije uvijek lako. Ima teških dana kada mi dolaze crne misli, jer sam svjestan mogućih poteškoća u liječenju. Ne volim pričati o svojim problemima pa mnoge često zavarava moj osmijeh. Čini mi se da je tako i bolje, jer od kućanja nema koristi. No, znam kako je drugim oboljelima i zato kroz rad naše udruge pomažem svima koji prolaze taj put – kazao je Vinček.

Medicina je napredovala, dodao je, te oboljele osobe uz liječenje mogu normalno funkcionirati u svakodnevnom životu.

- Također, liječenje u Hrvatskoj ne zaostaje puno za liječenjem u Europi i svijetu, i lijekovi

su nam uglavnom dostupni, iako uvijek može i bolje. Cilj je da se ljude kojima je dijagnosticirana neka od hematoloških bolesti osposobi i omogući normalan život – istaknuo je.

Kod zloćudnih hematoloških bolesti pravilna prehrana je također važna, jer je zbog djelovanja tumora i načina liječenja (kemoterapija, zračenje) povećano psihičko i fizičko opterećenje organizma pa je važno da se hranom osigura dovoljno energije i hranjivih tvari.

- Zdrava prehrana može pomoći u oporavku, poboljšati učinak liječenja i kvalitetu života, no postoje i neke vrste hrane koje se ne bi smjeli uzimati zajedno s lijekovima. Tu se, recimo, ubraja grejp. Liječnik uvijek upozori pacijenta na takve stvari, a dobro je da oboljeli kod svih nedoumica, primjerice oko dodataka prehrani, konzultiraju i liječnika, kako ne bi došlo do kontraindikacija ili poništavanja učinka lijeka. Što se tiče tjelesne aktivnosti, odnosno bavljenja sportom, treba uzeti u obzir vlastitu tjelesnu spremnost i ne pretjerivati – naglasio je Vinček.